

Előfizetési árak:

Éves díj	12 Ft
Féléves	6 "
Háromhónapos	3 "
Égy hónap	1 "
— Egyenlő részletekben	—

Kiadóhivatal:
Fletha Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybencsereki, Uri-utca 276. sz.,
ahová az előfizetők és a lap
munkáltsáira vonatkozó felad-
latokhoz intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztésigéi iroda:
Nagy-Bencsereki,
Zápolya-utca 1-és szám,
ahová a lap szerkesztéséhez, illetve
minden közlemény intézendő.

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadják el
Anonkvül az összes hirdetés
irodáiban.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételével.

Az egységes nemzeti közoktatás.

Nagybencsereki, december 20.

Eötvös mondta, hogy a nemzetiségi kérdést legbiztosabban az iskolában lehet megoldani. Szpecializálva az iskola kérdését a fundamentumon, kezdjük a népiskolán. Igaz sokaknak a mondása, hogy felülről jön a világosság, de még igazabb az, hogy ennek a felülről jövő világosságnak a nemzeti erőt, szint, alapot a fundamentum adja meg.

Ne értsenek félre! Azt akarjuk mondani, hogy a felső világosság, mit az egyetemek, középiskolák adnak, mindenestre intenzívebb kvalitásra, de az a világosság, mit a népiskolának kell adni intenzívebb kvantitásra. Azaz intenzívebbeknek kell lenniük, hogy megfeleljenek a nagy célnak s ezt csak a népiskolák reformjával vihetni keresztül.

Általános szempontot kell elfoglalnunk, hogy a népiskolák jelentőségét megítélhesük és komolyan kell ezt tennünk. Komolyan kulturális és nemzetpolitikai szempontból.

A nemzeti test fundamentuma az alsó népnél van. Ezeknek millióiban van le-
rakva az az erő, mi az állam erejét teszi; az ő vállukon nyugszik az állami erő. Sok porszem ez és nem közömbös az államra, hogy vajjon hová tartoznak ezek a porszemek. Nem közömbös az államra az, hogy vajjon polgárai az állam eszméjét miként érzik, hogy vajjon öntudatára ébredtek-e nemzetiségük eszméjének?

Ne játszunk a szavakkal — hiszen épen az a baj ma, hogy nagyon is öntudatára ébredt a nemzeti — nem, nemzeti-
eszmé. Ime ott vannak a pánszlávok, oláhok, románok, s a legközelebb lejátszó-
dott zágrábi napok.

A vihar föltámadt s a porszemek össze-
zavarodtak, a nemzetiségi düh vihara ka-
varta fel azt, a mi eddig nyugodott ön-

tudatlanul. Ez a baj, hogy öntudatlanul nyugodott. Ha már megelőzőleg öntudatára ébredtek volna az egy nemzetiség, a magyar nemzetiség eszméjének, akkor ma nem volna nemzetiségi kérdés, nem harc, mert csak egy nemzetiség volna — magyar!

A nemzeti politikának nincs nagyobb ellensége, mint a felidült nemzetiségek aspirációja. Ezzel szemben eltompul minden állami intenció, élet vesztí még a legne-
mesebb állami törekvés is. Bellum omnium ez, miben fegyver a fanatizmus cél azon utópisztikus eszmék megvalósítása, mit az állami integritás meg nem engedhet. Az utópisztikus eszmék fanatikusai már is har-
colnak — harcolnunk kell tehát nekünk is, kikre nézve állami integritásunk nem közömbös, s kik nem vagyunk az idegen borju imádói.

Fell kell vennünk a harcot faji inte-
gritásunk megóvásáért s hogy ezt a harcot fölvehessük, öntudatos polgárookra van szük-
ségünk. Öntudatos államtestre.

Öntudatos polgárokat csak úgy kap-
hatunk, ha népoktatásunkat nem tekintjük ö-
tödik keréknek, ha népoktatásunkba bele-
visszük erősebben a nemzeti szellemet, ha a milliókat azonkvül, hogy öntudatra éb-
resztjük, meg is nyerjük magunknak.

Ennek a nemzeti szellemi egységes oktatásnak volna a következménye a faji erősödés és faji terjeszkedés. Ez lenne gátja a nemzetiségek mindinkább tovább terjedő tüzeinek.

De nemcsak a faji erősödést kell elő-
segítenünk az iskolák nemzeti szellemben terelésével, hanem ennél többet kell tenni: terjeszteni is. A nemzeti politika tekiütet-
ből az egyik olyan fontos, mint a másik, csak ha mind a két irányban történik ha-
ladás, akkor remélhető az, hogy eljön az az idő, mikor a magyar nemzet polgárai közül senki sem fogja magát tótnak, román-
nak vallani, vagy más nemzetűnek, mint magyarnak.

Nekünk kellene, nekünk kellett volna már régen különös súlyt helyezni arra, hogy népoktatásunk szelleme a nemzeti eszmének megfelelő legyen, mert egyedül állunk faji, nyelvbéli, jellem s vérbeli kül-
ömbözésben a többi európai nemzetekkel szemben. Nem erőszakos sovinizmusról van itt szó, hanem arról, hogy a nemzeti eszméknek megnyeressék az olyan is — de ez a jogi álláspont — ki születésével ma-
gyar ugyan, de nem nyelvben is.

Népoktatásunk még fiatal, de a nem-
zetiségi kérdés már idült s ha most el is mossa a változó idő árja, de nem örökre s ha szabad a múlt és jelen jeleiből kö-
vetkeztetni, mondhatjuk, hogy új jelent-
kezésében már nem fog szelid forrongás-
sal megelégedni, hanem robbantólag fog hatni.

A régi ellenségek újra támadnak. S hogy idézzük koszos költők szavait: „Magyarországot másodsor kell meghódi-
tanunk.“ De ez a másodsori hódítás nem fegyverrel mehet végbe, hanem azon az uton, mivel nem öntödik vér — az iskola utján.

Itt az idők jele, hogy komolyan fog-
lalkozunk ezzel a kérdéssel, nemzeti létünk, integritásunk, erősödésünk parancsolja ezt. Az ezredévet megélt magyar régi és új ellenségével áll szemközt, mert kétségbe vonják jogosságunk, kétségbe vonják ezer évre támaszkodó lételünk. A másik ezer év ünnepegnél az bizonyos, hogy csak egy nemzet ünnepehet.

Az állami konstrukció sértetlensége csak úgy állhat fenn, ha ennek mindent alája rendelünk s ha nem lesz más kre-
dónk, mint az, hogy magyarok vagyunk, ha az iskolákba az államosítással új ener-
giát hozunk be.

Rixa Lex.

A „TORONTÁL” TÁRSZÁJA.

Azok a bizonyos karácsonyi ünnepélyek.

— A „Torontál” eredeti társzaja. —

Mélyen tisztelt hölgyeim és Uraim!

Közeledik a szeretetnek örök szép ünnepe, s Önök, kikre a különböző jótékony és ember-
baráti egyletek vezetése bizva van, mint minden évben, ugy ez idén is azon iparkodnak, hogy ne csak a gazdagoknak, de a szegénysorsu gyer-
mekeknek is meglegyen édes gyönyörűségük, szebbnél-zebb ajándékokkal járó karácsonyuk.

Es holnap, hoinapután egészen a szent es-
téig, a karácsonyfa reszkető lángja hol az egyik hol a másik intézetben árasztja a derüt, amikor nemes jöltevők gazdagon megajándékozzák azo-
kat, akiknek szük otthonában a Jézuska nem szokott megfordulni.

Kétségkívül ünnepélyesek ezek a gyüle-
kezetek. Szép beszédekben figyelmeztetik az apró szegényeket az ember legitkább tulajdon-
ságára, a hálára, aztán hol nagyok hol kicsik szavalnak, „a nagyszámu előkelő közönség” pedig, mely a lapok tanúsága szerint az ünnepélyen részt vett, tapsol a nagyoknak és kicsinyeknek egyaránt és gyönyörködik abban: mint örülnek a szegények a szép karácsonyi ajándékoknak.

Ne vegyék tőlem rossz néven, hölgyeim és

Uraim, de énnekem igen kevés örööm telik a könyörödományok ezen nyilvános ünnepélyes ki-
osztásában.

Egyáltalán nem vagyok barátja annak az irány-
nak, mely a gyermekeket minél többször szerepelteti a nyilvánosság előtt. Azt azonban határozottan elítélem, hogy az anélkül is sors-suj totta „yermekeknek az ő rongyos ruháikban kell-
jen ilyenkor előjönnök, aztán átöltözködve a ne mes adományba, oda állniok a közönség elé, mint egy azt mondva:

— Lám, az előbb milyen rongyos voltam, most pedig milyen elegáns vagyok, s mindezt neked köszönöm, oh mélyen tisztelt nagyérdemű közön-
ség. Köszönöm a könyörület ádasait, melyeket pazar bőségben reánk outottatok, o nemes jól tevőim. Eljen, dreimal huch!!!

A jobbmodu iskolatársak pedig félreállnak s maguk is bizonyos leereszkedő jóakarattal gyönyörködnek a kis proletárok örömeiben, el-
mondván mint egykoron a farizeus Jeruzsalem templomában: Hálát adok neked jó istenem, hogy nem vagyok olyan szegény nyomorult, mint társaim.

Hát elhiszik Önök, mélyen tisztelt jótékony-
sági előljárók, hogy ily körülmények között, hogy a költő szá ával éjkek, „a karácsonyfa gyer-
tyáinak reszkető lángja eloszlattja a bánat sötét-
ségét? köröskörül derüt áraszt, melynek verőfé-

nyében szeretettel ölelkezik az egész emberiség? Nem és százszor nem. Bármennyi jóakarattal is le-
gyenek rendezve az ünnepélyek, de — bocsanat, a kemény kifejezésért — ez a barbarizmusnak egy neme, melyet a jótékonyág köpenye takar.

Nem szeretnék félreértetni. Távol áll tőlem, hogy azokat a nemesszivü hölgyeket és urakat egy szóval is azzal gyanúsítsam, hogy ők talán hiúságból követik el a jónak vélt tettet, vagy hogy nemes intenczióból származó buzgóságukat guyy tárgyává tegyem. Semmi okom sincs rá, mert meg vagyok győződve arról, hogy mindazok, kik pénzzel vagy szellemi erővel igyekeznek ezen ünnepélyeket előmozdítani, azért teszik, hogy a nélkülözök könyeit felszárítsák, hogy az ártatlan kicsinyeket abban az örömben részesítsék, melytől a sors mostohasága megfosztotta őket.

Amde e segélynyújtás módja, multával az időnek olyanná lett, melyet csekélységgemmel együtt igen sokan nem tartanak helyesnek.

Hogy elvtársaimmal együtt ne lássunk csak tagadó szellemeknek, szives engedelmséggel konkrét javaslatot bátorokodunk önök elé ter-
jeszteni.

Ez idén a véletlen összehozott egy száz-
országi középiskolai tanárral.

Társalgás közben rátértünk a jótékonyági ünnepélyekre is. Elmondtam mily lélekemelő módon ajándékozzuk meg a gyermekeket kará-
csenykor.

HIREK.

Tájékoztató.

December 23. Városi közgyűlés.
Dec. 29. A t. gazd. egyll. választm. és félévi közgy.
December 31. A „kaszinói dalárda” estélye.
December 31. A kereskedőifjak estélye.
Január 4. Nyomdászok bálja.
A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.
A Ganz-gyár építési irodája az Uri-utczán, a Schuvert hátsó van.

— **Rónay Jenő — Pancsova főispánja.**
O császári és apostoli királyi felsége folyó hó 18-án kelt legfelső elhatározásával a belügyminiszter előterjesztése folytán Rónay Jenő főispánt jelenlegi főispáni állásában való meghagyása mellett Pancsova város főispánjává ideiglenes minőségben legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.
— O felsége ezen elhatározásával, mely bizonyára meglepetést okozott és meglepetést kelt, a pancsovaiaknak régi óhaja megjeljesedésbe.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbban a következő bejelentések történtek:

Született: Dec. 16. Daity Mihály (g. k.) földműves Vojin fia. — Dec. 18. Czveanov Tivadar (g. k.) napszámos János fia. — Dec. 18. Mosó Mihály (r. k.) napszámos János fia. — Dec. 19. Hausel Ferencz (r. k.) asztalos Mária leánya.

Meghalt: December 19. Szlavits Sándor (g. k.) lottógyűjtő 85 éves korában tüdőlobban.

— **R. Kovács Laura** ismert recitátornő, ki Magyarországon több városaiban olvasott már fel, a karácsonyi ünnepek előtt Nagybecskereken is szándékozik felolvasást rendezni a vármegye házában a következő programmal: J e h o v a Kiss Józseftől, — Három a daru Tompa Mihálytól, — A magyar táncz Arany Jánostól, — A holt költő szerelme Jókai Mórtól, Pókai Gyulai Páltól, — A ruha Eugen Manueltől, — A kevlári bucsu Heintől, — Mi a szerelem? Humoros elbeszélés Horváth Gézáttól.

— **A torontálmegyei gazd. egyesület** igazgató választmánya folyó évi december hó 29-én délelőtt 9 órakor a rendes félévi közgyűlést megelőzőleg Nagyikindán a város háza nagy termében ülést tart a következő tárgysorozattal: I. Taglétszámi ügyek. II. Jelentés az egyesületi pénztár, az egyesület kezelése alatt lévő lótenyésztési és bikaközetítési alapok, valamint a plantage kert állapotáról. III. Jelentés a francz-földi és a nagyikindai lótenyésztési jutalom-

A német professzor elmosolyogta magát a körülbelül ezeket felelte:

— **Bocsásson meg,** de ezeken a komédiákon régen tul vagyunk. Karácsonyi ünnepélyeket egyáltalán nem rendezünk. Gyűjtünk az egész év alatt, nemcsak a karácsony előtti hónapokban, s ebből a pénzből úgy mint Önök, meleg ruhát, cipőt, harisnyát, no meg egy kis diót meg almát veszünk a gyermekeknek. Ezeket az adományokat december 24-én délután elküldjük az illető gyermek szüleinek, lehetőleg egy kis karácsonyfával együtt, mely, igaz, hogy nagyon apró és bizony elég szegényes is, de mégis csak annak a szegény háznak lakóit emlékezteti a Megváltó születésére, kik egyébként sötét szobában karácsonyi ajándék nélkül ülnének együtt. Sulyt helyezünk arra, hogy a gyermekek sohasem ismerjék az adományozók nevét: a hála érzete csak a szülők felé forduljon. Ebben telik a mi örömünk karácsonykor.

Igy szólt a német tanár. S én arra kérem Önöket, mélyen tisztelt hölgyeim és Uraim, kövessék az ő tanácsát. Önöknek kevesebb lesz a dolguk, mert nem kell ünnepélyeket rendezni, de sokkal több embernek lesz öröme, mert Önök megteremtik a szegény ember családi tűzhelyének gyöngéd költségét, s ismét azzá teszik, a minék a karácsonynak a maga egyszerűségében lennie kell: a szeretetnek és jótékonyágnak magasztos ünnepe s a gyermekek édes gyönyörűsége, melyhez sem ünnepi szónoklatok, sem előkelő község nem kell.

Kérem a javaslat szives elfogadását.

B. L.

dijosztásról. IV. Jelentés a községeknek kiadott tenyészbírákról. V. Jelentés, hogy a vármegye által a mezőgazdasági bizottságról alkotott megyei szabályrendeletet a földmívelésügyi m. kir. miniszterium jóváhagyta. VI. Jelentés azon működésről, melyet a gazdasági egyesület a mezőgazdasági bizottság nevében végzett. VII. Jelentés az egyesületi nagyikindai plantage kert folyó évi kezelése felől s annak eladása iránt folytatott tárgyalásról. Megállapítása az eladási árak és feltételeinek. VIII. A közgyűlés elé teendő előterjesztés a pénztárvizsgálók kiküldése iránt. IX. Beadványok és miniszteri leiratok. X. Jelentés a millenniumi kiállítás érdekében kifejtett munkálkodás eddigi eredményéről. XI. Indítványok. — Az egyesület ugyancsak folyó évi december hó 29-én Nagyikindán a város háza termében tartja rendes félévi közgyűlést a következő tárgysorozattal: I. Elnöki félévi jelentés. II. Jelentés a pénztár és az egyesület kezelése alatt álló alapok, továbbá a plantage kert állapotáról. III. Intézkedés az alapszabályok 11. §. b) pontja értelmében a számadások megvizsgálásáról. IV. A jövő évi költségelirányzat megállapítása. V. Választmányi előterjesztés az egyesület tulajdonát képező nagyikindai plantage kert eladása tárgyában s az eladási ár és feltételeknek s az eladás ügyletének jóváhagyása. VI. Választmányi egyéb előterjesztések. VII. Indítványok. — A vármegyei mezőgazdasági bizottságnak tagjai ez évi december hó 29-én délelőtt 11 órakor Nagyikindán a város háza nagytermében alakuló közgyűlést tartanak.

— **A gyufa feltalálója.** Kevés ember ismerte az öreg Irinyi Jánost, a ki e hó 17-én Bihar megye Vértesszécsény falucskájában meghalt. Fontos, a mindennapi életben ugyszólván nélkülözhetetlen találmánya folytán megérdemelné, hogy nevének híre az egész világot bejárja. Irinyi János találta fel ugyanis a gyufát. Az elhunyt valódi magyar ember volt. Megelégedett azzal, hogy találmányát a világgal megismertette, a többivel nem törődött. Annak gyakorlati értékesítésére mit sem tett, s így azután anyagi haszna bizony nem igen volt találmányából. Mások jöttek utána, kik azt tökéletesítették, javították s ma, a mikor a sákerheids taendstikorok előzőnlük az egész világot, vajmi kevés embernek jut eszébe, hogy a gyufa feltalálója az a magába zárkózott 79. esztendő öreg volt, a ki most örökre lehunyt a szemét.

— **A hamis érettségi bizonyítvány áldozata.** Említést tettünk a napokban arról a szövetkezetről, a mely a fővárosban a legutóbbi időben hamis érettségi bizonyítványokat árusított, a melyek segítségével jó családból való ifjak álláshoz és az önkéntességi kedvezményhez jutottak. A szövetkezetet egy feljelentés alapján a rendőrség leleplezte és megindította a vizsgálatot a hamis bizonyítványok birtokában lévő ifjak ellen is. Ezek egyike egy H. nevű malomigazgatónak a fia, a ki a hamis érettségi bizonyítvány alapján ez évben mint egyéves önkéntes a Budapesteni állomásozó húsüzemnél tett eleget katonai kötelezettségének. A feljelentés folytán a fiatal H. a hadbírósg elé került, a mely ma hozta meg ítéletét a jogtalan kedvezményt bitorló önkéntes ellen. A hadbírósg ítélete H.-t megfosztotta önkéntesi jogától és három évi tényleges szolgálatra kötelezte. Enyhítő körülménynek tudta be a hadbírósg, hogy a fiatal ember szülei segélyével és tudatával használta fel a hamis bizonyítványt önkéntességi jogának megszerzéséhez.

— **A gyufa-egyedáruság.** A gyufa-egyedáruság behozatalára vonatkozólag a tárgyalások a magyar és osztrák pénzügyminiszterek közt, — amint a „Telefon Hirmondó” jelenti, — megkezdődtek. Sen a magyar, sem az osztrák pénzügyminiszter nem kívánja a gyufa-egyedáruságot az állami gyártás alapján létrehozni. Ennélfogva a gyufagyártás ezentul is magánosok gyárai fog eszközölni, nem pedig állami gyárakban.

— **A kustélyi asszonygyilkosság.** Megírtuk már röviden azt a családi drámát, amelynek Kustélyban egy asszony lett az áldozata. A férje, jómódu gazdaember, azért ölte meg, mert utjában volt. A vizsgálat az emberi elvetemültségnek megrázó adatait derítette fel. A verseczi járásbírósg vizsgálóbírája künn járt Kustélyban és kihallgatta a gyilkos férjet, Muntyán Pétert. Muntyán nem tagadta irtózatossá tettét és megdöbbenő hidegvérrel beszélt el a részleteket. Elmondta, hogy miért ölte meg a feleségét. — Megszerettem egy másik asszonyt. A feleségem tudta, hogy másfelé hajlik a szívem s ezt rossz szemmel nézte. Nem mondom, hogy nyelvelt volna miatta, ez nem is bántott volna, de a nagy hallgatása, a szótlanságom feldühösített. Azért tettem. A szeretője nem tudott a szándékáról, mert — ugymond — titkot nem mert volna rábizni.

Az asszonynak csak akkor nem jár el a nyelve, amikor már meghalt. Es fejcsoválva jegyezte meg: — De azért árulója csak lehet a holttest is. A gyilkosság elkövetését így adta elő: — A szeretőmtől jöttem haza. Csak úgy lázadt az epém, amikor azt gondoltam, hogy most ahhoz kell visszamennem, akit már megutáltam. Eszembe jutott, hogy a jó multkor élesem fentem egy kést és azóta a bekecsemben hordom. Sohasem akaródzott visszavinni a konyhába. Szükségem lehet rá, gondoltam. Ilyenkor mindig a feleségem motoszkált a fejemben. Hát ahogy tegnap hazajöttem, megint busongva találok az asszonyt. Felforr az utolsó csepp vérem is. Ez az asszony csuffá tesz. Azt mondják a faluban, hogy elhervad mellettem. No hát ne hervadjon el. Legyen vége izibe. Káromkodni akartam, de megdöntöttem, jobb lesz, ha nyájaskodom. Ugy tettem vele, mint eleinte, megcsirogattam, meg is csókoltam. Mintha kiforgatták volna a természetéből, olyan vigsgagos kedve támadt. Mikor lefekvésre készültünk, maga ajánlkozott, hogy lehuzza a lábamról a csizmát. Ea az ágy szélén ültem, ő elibem térdelt és a csizmába kapaszkodott. Ekkor előrántottam a zsebemből a nagy kést és a mellébe döftem és hogy erre megmozdult, hát kétszer meg is forgattam benne. No nem rángatózott azután. — A faluban nagy a részvét a huszonöt esztendő szép asszony iránt. A felháborodott nép csaknem, megölte a gyilkost akit a csendörök mentettek meg a haláltól. Most a fehértemplomi törvényszék fogházában van.

Irodalom és művészet.

* **Az Athenaeum Képes Irodalomtörténetéből** megjelent a 37-ik (utolsó) füzet, melyben még két önálló cikk van: Marczali Henriké A XIX. századi magyar történetírásról és Erdélyi Pálé A magyar nyelv és műszellem buváiról, mindegyik több arcképpel, s külön mellékletül Szigligeti és Madách kéziratainak hasonmásai. Az öt ivre terjedő vastkos füzet többi részét a két kötethez való czimlapok, előszó képjegyzékek s kimerítő név- és tárgymutató foglalják el. — Ezzel a füzetrel a három éven át folyó vállalat be van fejezve. A két hatalmas kötetre terjedő munkában összesen kilenczven önálló tanulmány van, melyeket a szerkesztőkkel együtt összesen 41 író írt: a történeti, irodalomtörténeti és esztetikával foglalkozó idősb és ifjabb tudósok akkora társasága, a mennyi ilyen czéllal eddig még nem egyesült. Mindegyik a maga speciális tanulmánya köréből vett cikkel szerepel a nagy munkában. A szerkesztésnek ez a módja kétszeresen érdekessé teszi a vállalatot, mely ekként becses emléke egyszeres mind irodalomtörténetírásunk jelen állásának. Elmondhatjuk, hogy a magyar szellem termékei ily részletes és szakavatott méltatásban eddig még nem részesültek. A tartalom gazdagságát növeli az illusztrációknak oly tömege, amennyit még egyetlen hasonfajú külföldi vállalat sem adott. A két kötet szövegképeinek összege: 499, s ehhez járul még 74 műmelléklet (negyedrésben színnyomat), melyek nemcsak a szöveget magyarázzák kitünően, hanem a magyar műparknak is becsületére válnak. Csak most, hogy a két nagy kötetben együtt látszik előttünk a roppant anyag, most látni mily nagy jelentőségű e vállalat, melynek befejezése egész irodalmi esemény. Létrehozásában az áldozatkész kiadótársulatot kívül nagy érdeme van a műfőszerkesztőjének: Beöthy Zsoltinak, ki viszont a legmelegebb elismeréssel adózik az előszóban a másodszerkesztő: dr. Badics Ferencznek. — A két kötetes nagy mű máttól kezdve diszkótészen kapható minden hazai könyvkereskedésben együtt 18 frtért.

* **A „Zenélő Magyarország”** ma megjelent 24-dik füzeté tartalmazza: Varques F. „Moadd hát, hogy szeretsz!” bájos gavotteját énekhangra. Budai I. 1895. Margitszigeti csárdás (Piros Józsi főhercegi karmester repertoír darabja) s a szalonirodalom kedvencének Mayer Hellmundnak: „Holdvilágnál” című szalondarabját. Ez a füzet az utolsó a jelen II. dik évfolyamban s beszámol a elmúlt évről. Erdetes megtudni, hogy a „Zenélő Magyarország” 1895-ben 34 magyar nótát, 8 műdalt, 5 orfeumi divatos couplét, 5 couplét, 5 operai potpourrit, 3 indulót, 4 keringőt, 7 polkát, 4 csárdást, 29 szalondarabot, 2 hegedűdarabot adott évi 4 frt előfizetésért előfizetőinek. Ez évfolyam értékes tartalommal disztáblába bekötvé 5 frt 40 krért megszerezhető s karácsonyi ajándéknak különösen alkalmas s ajánlatos. Az új 1896 dik évfolyamra, mely még értékesebbnek ígérkezik, előfizethetni egész évre 4 frt félévre 2 frt, negyedévre 1 forinttal a „Zenélő Magyarország” kiadóhivatalában, Budapest, Csen-geri-utca 62 a/.

*** A sólyomvadásznő.** Ez a czime annak a bájos festménynek, melynek remek másolatát az Egyetértés kiadóhivatala ingyen küld meg mindenkinek, aki a „Röptébe a Nagyvilág körül” című pompás díszművet megvette. Bájos arcú hölgy remek almásszürke lovon magára tartja sólymát, mely kiterjesztett szárnyakkal éppen elrepülni készül. Oldalt egy facsoporthoz áll a hölgy apródja. Az egész kép rendkívül kedves benyomást tesz a szemlélőre. A kép kivitele igazán művészi, minden színárnyalat meglenő finomsággal és hűséggel van visszaadva s ily művészi kivitelű kép a műkereskedésekben legalább is annyiba kerülne, mint az egész díszmű a képpel együtt. Az Egyetértés kiadóhivatala e mű kiadásával igazán dicséretes munkát végzett, mert a magyar könyvpiacra ily értékes s a mellett olcsó mű eddig még nem volt kapható. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy eddig a műből 3 kiadás fogyott el 20,000 példányban s a negyedik most elkészült kiadás pompás díszkötésben a karácsonyi könyvpiac legkelendőbb újdonságának ígérkezik. Egy díszkötésű példány ára 6 frt 50 kr. A jutalomkép elküldéséért csomagolási és postaköltség fejében külön 50 kr. fizetendő. Megjegyezzük még, hogy a jutalomképhez díszes keretek is kaphatók rendkívül olcsó eredeti gyári áron 10 frtéért, 6 frtéért és 5 frtéért.

Táviratok

Minisztertanács.

Budapest, decz. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) A minisztertanács tegnap d. u. 2 órakor ült össze az ünnepek előtt utolsó, melyen folyó ügyek nyertek elintéztést.

A miniszterelnök Bécsben.

Budapest, decz. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bánffy Dezső báró miniszterelnök ma Bécsbe érkezett, hol ő felsége délelőtt 10 órakor fogadta kihallgatáson.

A „Magyarország” sajtópöre.

Budapest, decz. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) A tegnapi megkezdett sajtóügyi tárgyalás hajnali két óráig tartott, a mikor is az esküdtsek Holló Lajost és Bartha Miklóst egyhangulag vétkesnek mondta ki, a törvényszék pedig hat-hat hónapi fogházra továbbá ezer forint pénzbüntetés lefizetésére ítélte őket.

Az ítélet kihirdetése után az utcán összegyűlt néptömeg zajos ovációban részesítette Wekerle Sándor volt miniszterelnököt.

A német császár és Bismarck

Budapest, decz. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből telegrafálják: A császár megnyerte Bismarck herceg határozott ígérését, hogy a német császárság felállításának 25 éves évfordulója napján megfog jelenni.

A keleti kérdés.

Budapest, decz. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból jelentik: Itteni politikai körökben sok megbeszélés tárgya volt az a körülmény hogy a „Loreley” német állomáshajó épen abban az időpontban hagyta el a Boszporuszt, amikor a többi hatalmak második állomáshajói oda megérkeztek. Illetékes helyről mindazonáltal azt a biztosítást jelentik, hogy a „Loreley” 8 napra csupán azért vonult Terapiába, hogy ott a mellőzhetetlen kazántisztítást végezzék rajta.

VASUT-ÜGYEK.

Magy. királyi államvasutak.

Hirdetmény.

(Osztrák-magy.-francia vasuti kötelék.) Kivételes díjszabás életbeléptetése lovakra.

A fenti kötelékben 1896. évi január hó 1-től lovaknak teherárúkénti szállítására új kivételes díjszabás lép életbe, mely Budapest, Győr,

Szabadka és Székesfehérvár állomásokról Paris és Pantin állomásokra rendelt lökületmentesre követező díjtételeket tartalmaz.

Ezen kivételes díjszabás a részes vasutigazgatóságánál szereshető meg.

Budapest 1895. december 14. én.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Közvetlen forgalom Ausztria-Magyarország, Szerbia, Bulgária és Törökország között.

(Díjszabási pótlék életbeléptetése.)

Az Ausztria-Magyarország, Szerbia, Bulgária és Törökország közötti közvetlen forgalomban 1896. évi január hó 1-én a IV. füzet V. pótléka lép életbe.

Tartalma: A reexpeditionális kedvezménynek a szizeki szövetségi tárházakra való kiterjesztése, a lara érvényes 19. sz. kivételes díjszabásnak kibővítése, új állomások felvétele és chromérczeknek továbbítására valamint butorszállító kocsiaknak rakott és üres állapotban való szállítására érvényes 27. ill. 31. számú új kivételes díjszabások életbe léptetése.

A pótlék példányonként 10 kr-ért a részes pályáknál kapható.

Budapest, 1895. december 16-án.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága, egyszersmind a részes pályák nevében is.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Nyiltér.*)

Grünbaum Vilmos

NŐI-RUHA-TERME

NAGY-BECSKEREKEN

ajánlja a téli idényre beérkezett

kelmék, selymek és diszítések

dus választékát mindennemű toilették elkészítésére.

SÉTA-TOILETTÉK
ALKALMI TOILETTÉK
COSTUMEK
MENYASSZONYI KE-
LENGYÉK
BELÉPŐK

SZÖVET-BLUZOK
SELYEM-BLUZOK
MATINÉEK
JUPONOK
KÖTÉNYEK.

Szövet, peluche- és szörme-gallérok, jaquettek, kerekköpenyek, capeok, muffok, sapkák stb.

◆ Karácsonyi és újévi ajándékok. ◆

Teljes tisztelettel

Grünbaum Vilmos.

672-x.45)

*) Az e rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Hirdetések.

2163. sz. tlkv. 1895.

Árverési hirdetményi kivonat.

A perlaszi kir. járásbíró mint tlkvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Ph. Fischer és Löwy nagybecskereki cég végrehajthatónak, Lazics Szvetozár torontálszigeti lakos végrehajtást szenvedt elleni 794 frt tőke követelés, ennek 1894. évi április hó 1-ső napjától járó 6% kamatai, 15 frt 65 kr perbeli, 11 frt 80 kr megállapított jelenlegi és még felmerülő költségek kielégítése végett 1895. évi december hó 30-ik napjának d. e. 9 órakor Torontálsziget községében, az ezen kir. bíróság területén fekvő T.-Sziget községe 1242. sz. a. tlkvben foglalt 125. számú ház és 800 □-öl házhely 766 frt, továbbá a torontálszigeti 1452. sz. tlkvben felvett 156. hrsz. I. dülöbéli 1 hold I. oszt. szántó 168 frt, 84. hrsz. II. dülöbéli 2.⁰⁰ hold I. oszt. szántó 258 frt és 123. hrsz. I. dülöbéli 1.⁰⁰ hold I. oszt. szántó 89 frt ezennel megállapított kikiáltási ár mellett külön-külön el fog

árvereztetni, ekkorán magasabb ígérlet hiányában a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10% készpénzben, vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban bánatpénzül letenni.

A kir. bíróság tkvi oszt. Perlaszon, 1895. évi október hó 1-én.

Bányász,
kir. aljbíró.

(997-1-1)

53928. szám I. 1895,

994-1-1

Árlejtési hirdetmény.

A nagybecskereki m. kir. pénzügyigazgatóság részére 1896. évben szükséges mintegy 300 köbméter kemény hasábos (nem usztatott) tűzifa szállításának árlejtés útján való biztosítása céljából az írásbeli versenyajánlatok nyilvános felbontására és bizottságilag leendő tárgyalására határidőül 1895. évi december hó 28-ik napjának délelőtti 10 órája kifizetik. A tárgyalás a pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségének 1. számú szobájában fog megtartatni s az odaítélés iránti határozat versenyzőkkel a tárgyalás napjától számított két hét alatt közzétetik.

Az ajánlattevő tett ajánlata folytán az ajánlat fölötti határozat hozatalig, azon ajánlattevő pedig, kinek ajánlata elfogadott, elfogadott ajánlata alapján a szerződés megkötéseig felelős marad.

Pályázni szándékozók kötelesek bánatpénz fejében 150 frtot készpénzben vagy állampapirokban — 50 kros bélyeggel ellátott — sajátkezűleg aláírt ajánlatukhoz csatolni és az ajánlatot ezen czim alatt:

„Ajánlat fűtőanyag szállítására” legkésőbbben folyó évi december hó 28-ik napjának délelőtti 9 óráig a pénzügyigazgatóság főnökénél közvetlenül vagy posta útján benyújtani.

Minden ajánlatnak tartalmaznia kell:

a) azon nyilatkozatot, hogy az ajánlattevő a pályázati hirdetésben foglalt feltételeket ismeri és magára kötelezőnek elfogadja;

b) az ajánlati árt hazai értékben kifejezve és pedig az egységárak szerint, köbméterenkint, valamint az összár feltüntetésével;

c) az ajánlattevő czímét és esetleg azon személy megnevezését, a ki az értesítések átvételére és a kifizetendő összegek felvételére jogosítva van;

d) annak kijelentését, hogy az évi szükséglet $\frac{7}{12}$ részét január hó folyamán $\frac{5}{12}$ részét pedig október hó folyamán a pénzügyigazgatósági épület udvarára beszállítja és ott ölekbe rakatja, e kijelentés ajánlattevőre feltétlenül kötelező, s a menyiben annak eleget nem tenne, a szállítás az ő terhére és költségére más módon biztosítatik.

Végül megjegyeztetik, hogy az ajánlat csak azon esetben fog figyelembe vétetni, ha az a jelen hirdetésben foglalt feltételeknek megfelelően szerkesztve a fent meghatározott határidőig bepecsételve betérjesztetett.

Közelebbi felvilágosítások a m. kir. pénzügyigazgatóság főnökénél a hivatalos órák alatt kaphatók.

(Utánnomás nem díjazatik.)

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Kelt N.-Beckereken, 1895. december hó 10-én.

Talapkovich,
m. kir. pénzügyigazgató.

19047. sz. ki. 1895.

(992-3-2)

6668. sz. kig. 1895.

A nagyszentmiklósi fészbirtótl.

Hirdetmény.

Városunkban megszálló külföldiek nyilvántartásáról szóló városi szabályrendelet értelmében a közönséget következőkre figyelmeztetem:

1. Lakásadók, fogadósok, vendéglősök és magánosok, a kik külföldieknek lakást adnak, kötelesek ezen körülményt legkésőbb 48 óra alatt a városi rendőrkapitányságnál írásban vagy szóbelileg bejelenteni.

2. A városban 24 órán túl megszálló külföldi a ki nevét és kilétét a vett felosztásra bemondani, valamint azon lakásadók, vendéglősök, fogadósok avagy magánosok, kik a külföldiek megszállásáról a rendőrkapitányságnál a bejelentést 48 óra alatt megtenni elmulasztják, közbiztonság elleni kihágást követnek el, ezért 25 frtig terjedhető pénzbüntetéssel illetőleg megfelelő elzárással büntetettek.

Bejelentendő megszállt külföldinek neve, illetőségi helye, kora, foglalkozása és nős vagy nőtelen állapota.

Megjegyzem, miszerint a monarchia másik államainak polgárai a külföldiekkel egyenlő módon lesznek bejelentendők. N.-Becskeken, 1895. évi december hó 13-án.

Krsztics János,
polgármester.

7223. sz. 1895.

Hirdetmény.

Nagy-Becskeken r. t. város által vásártérnek kibővítése céljából szükséges területek megszerzése végett a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur folyó évi 69487/IV. 1895. szám alatt kelt rendeletével az 1881. évi XLI. t.-cz. alapján a kisajátítási eljárást elrendelvé, annak határidejéül 1895. évi december hó 28-ának délelőtti 9 órája, helyeül Nagy-Becskeken r. t. város tanácssterme tüzetik ki.

A kisajátítási terv és összeírás a törvényszabta időben Nagy-Becskeken r. t. város polgármesterénél közszemlére ki vanak téve.

Felhívtnak az érdekelt birtokosok, valamint telekkönyvi érdekeltek, hogy igényeik érvényesítése céljából a fent megjelölt helyen és időben működő küldöttség előtt előterjeszszék, mert az 1881. XLI. t.-cz. 35. §. értelmében a kirendelt küldöttség érdemileg határozni fog az esetben is, ha az érdekeltek meg nem jelenének.

Kelt Nagybecskereken, 1895. december hó 9-én. Torontálvármegye közig. bizottságának rendes havi üléséből.

Rónay,
főispán.

(996-3-1)

8256. sz. 1895.

Pancsovai fészo'gabiróságtól.

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett T.-Almás községi orvosi állásra ezennel pályázat nyitattik. — Ezen állással 600 frt évi fizetés, 20 kr. nappali és 40 kr. éjjeli látogatási díj élvezete van egybekötve.

Felhívtnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy elméleti képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeket a pancsovai járás főszolgabiróságához 1896. évi január hó 19-ig küldje be.

A választás 1896. évi január hó 20-án fog T.-Almás község házánál megejteni. Pancsován, 1895. évi december hó 11-én.

Jablonszky Károly,
főszolgabíró.

(995-3.1)

Segédkönyvelő

azonnal alkalmazást nyer.
Bővebbet a kiadóhivaltban.

(945-z.7)

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye nagyszentmiklósi járáshoz tartozó Ó Bessenyő, Bolgártelep, Valkány, Kis-Teremia, Nagy-Teremia, Nyerő és Nagy-Ósz községekből álló állatorvosi kör részére Ó-Bessenyő székhelyvel rendszeresített körállatorvosi állás betöltésére ezennel pályázatot nyitok.

A körállatorvos javadalmazása áll évi 400 frt készpénzfizetés, valamint a községi és a körállatorvosi állások szervezéséről szóló megyei szabályrendelet 10-ik és következő §-aiban foglalt mellékjövendelméből.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy 1883. évi I.-sz. t.-cz. és az 1888. évi VII. t.-cz. értelmében felszerelt eddigi alkalmaztatásukat és nyelvismereteiket is igazoló pályázati kérvényeiket hozzájuk 1896. évi január hó 31-ig nyujtsák be.

Nagyszentmiklós, 1895. december hó 7-én.

Lestyánszky
főszolgabíró.

(979-3-1)

6452 szám., 1895.

987-3-1

Pályázati hirdetmény.

Dolova községben (Torontálmegye) építendő községi ház körüli munkálatokra és anyagszállításra nézve f. é. október hó 21-én megtartott árlejtés eredményre mint nem kielégítő a képviselő testület által el nem fogadtatván, az újabb árlejtés ezennel 1896. évi január hó 22-ének d. e. 10 órájára iratik ki.

Az összes munkálatok és anyagok szakdolgozóval 31.165 frt 11 krra vannak előirányozva. Az árlejtési feltételek

a hivatalos órák alatt községi irodánkban megtekinthetők.

Építészeti szakemberek, kik ezen építkezést elvállalni akarják és a kik ily munkálatokra való jogosultságukat engedélyokmányokkal tartoznak igazolni, felhívtnak, miszerint kellően bélyegzett, zárt ajánlataikat, melyekhez bánatpénz gyanánt a kikiáltási árnak 5%-a vagyis 1.558 frt vagy készpénzben vagy óvadékképes papírokban csatolandó, legkésőbb fent határidőig aláírott község előjáróságához nyujtsák be,

Később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Dolova, 1895. évi december hó 12-én.
Községi előjáróság.

König György **Petrovics Mihály**
jegyző. bíró.

Két egymásba nyíló

butorozott szoba

melyek egyike utcza, másik udvari,
azonnal kiadó

Menczer Lipótnál
Molnarsai út 289/7. sz.

890-4.7

Keresünk

egyéneket minden hivatásból igen kedvező feltételek alatt a törvényesen engedélyezett sorsjegyek részletfizetés melletti eladására az 1883. évi XXXI. t.-cz. értelmében.
Fővárosi váltóüzlet-társaság.
ADLER és Tsa BUDAPEST.

Tűzifa.

Van szerencsém a t. közönségnek tudtára adni, hogy tekintettel a közeledő őszi időnyre raktáraink teljesen felszerelve vannak és az alábbi válfajokat ajánljuk:

Fejér gyertyánfa	14	frt	—	kr.
Körisfa	13	"	—	"
Erdei bikkfa	13	"	50	"
Szilfa	11	"	50	"
Kányafa	12	"	—	"
Dorongfa	11	"	—	"
Tölgyfa	11	"	—	"

Megrendelések elfogadtatnak a Daun-féle téglagyárnál és Arpád-utca 11. sz. a.

— Telefon 84. sz. —

— Két öl vételénél a fa díjtalanul házhoz szállítatik. —

Spuller Lipót,

a salonvoni faipar-társaság főképviseleje.

667-51.4.6

A Richter-féle Horgony-Köépitőszekrények

mint azelőtt pártatlanok a maguk nemében; három éven felüli gyermekek számára a legkedveltebb karácsonyi ajándék. Olesők, mivel sok éven át eltartanak és mindig kiegészíthetők és nagobbíthatók. A ki ezen, a maga nemében pártatlan játék és foglalkoztatószeret még nem ismeri, az rendelje meg az alant jegyzett cégtől az új, gazdagon illusztrált árjegyzéket, mely barmintve szétküldetik. Bevásárlás alkalmával határozottan: Richter-féle Horgony-Köépitőszekrény kérendő és minden egyes szekrény „Horgony” gyárijegynélkül, mint nem valódi, keményen visszautasítandó; a ki ezt elmulasztja, könnyen kaphat kevesebb értékű utazatot. Megjegyzendő, hogy csak a valódi Horgony-Köépitőszekrények tervszerűleg kiegészíthetők és hogy elnezésből bevásárlott utazatot mint kiegészítés teljesen értéktelen volna. Azért csak a híres valódi szekrények elfogadandók, a melyek 40 kr., 75 kr., 90 kr. egészen 6 frt-ig és magasabb áron

a finomabb játékszerüzletekben késleltben vannak.

Új! Richter-féle Türelmi játékok ú. m.: No oty hevesen, Columbus tojása, Villámhárító, Gondúz, Fejtörő stb. Egy játék ára 35 kr. — Csak a „Horgony”-nyal” ellátott játék valódi!

RICHTER F. AD. és társa, Első osztr. magyar. cs. és k. szabad. köépitőszekrénygyár.

Iroda és raktár: 1. Wibelungg. 4. BECS, gyár: XIII/1 Hietzing
Kudolstadt (Thür.), Oltén, Rotterdam, London U.S., New-York, 215 Pearl-Street.

(944-9.7)